

Lokalresursplan 2025 med samordnad skolplanering i Stockholm (SAMS)

Förslag till beslut

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Lokalresursplan 2025 med samordnad skolplanering i Stockholm (SAMS) i enlighet med bilaga till promemorian godkänns.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige har i budget 2025 givit kommunstyrelsen i uppdrag att sammanställa en stadsövergripande lokalresursplan som är styrande för nämnderna. Stadens samordnade skolplanering (SAMS) är en integrerad del av lokalresursplanen.

Lokalresursplanens syfte är att genom ett kommunkoncernperspektiv utveckla stadens lokalförsörjning för att uppnå en ekonomiskt hållbar inriktning och planering av lokalresurserna. Underlagen till lokalresursplanen är nämndernas lokalförsörjningsplaner som tillsammans med lokalresursplanen ger stadens planeringsinriktning. Lokalresursplanen beskriver och sammanställer nämndernas rapportering, analyserar resultatet och ger vägledning och rekommendationer till nämnderna.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontoret.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Kommunstyrelsen har i uppdrag av kommunfullmäktige att ta fram en stadsövergripande lokalresursplan som är styrande för nämnderna. Stadens samordnade skolplanering (SAMS) är en integrerad del av planen. Tack vare lokalresursplanen blir det möjligt att få en bild av stadens lokalbehov, både i närtid och framåt. Det skapar verktyg för en effektiv lokalhushållning som möter stadens aktuella behov. Det är viktigt att fokus är på bra lokaler för alla våra verksamheter, inte minst för att Stockholm fortsatt ska vara en bra stad att växa upp i för våra barn och unga.

Särskilda boenden, däribland boendeplanering för äldre, inkluderas inte i lokalresursplanen. Jag anser att det fortsatt är önskvärt att kommunstyrelsen arbetar för att integrera boendeplaneringarna i lokalresursplanen.

Lokalhyror utgör en stor del av nämndernas driftskostnader, drygt fem miljarder kronor. Stadens lokalförsörjningsarbete bidrar till en ekonomisk hållbar utveckling och ger också våra verksamheter ändamålsenliga lokaler. Detta kräver naturligtvis både styrning och samordning och vi är glada över hur samordningsarbetet har utvecklats under mandatperioden.

De kommande åren finns det utmaningar i lokalplaneringen. Lokalförsörjningen måste löpande anpassas till befolkningsprognosen som visar ett minskat antal förskolebarn och skolbarn i staden. Detta kräver i vissa fall omstrukturering och i andra fall avveckling eller överföring av lokalavtal till annan nämnd. Att alla berörda nämnder anpassar sitt lokalbestånd och samverkar kring nyttjande av lokaler är av hög prioritet. Att hålla nere och hantera de prognostiserat ökade hyreskostnaderna är av största vikt för att undvika att en allt större del av driftskostnaderna går till hyra, i stället för till nämndernas kärnverksamheter.

Stockholm den 10 september 2025

Karin Wanngård

Bilaga

Lokalresursplan 2025, dnr KS 2025/735-1.1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande av borgarråden Christofer Fjellner och Dennis Wedin (båda M) enligt följande.

Attraktiva och ändamålsenliga lokaler är en bärande del av den infrastruktur som behövs för att kommunen ska kunna bedriva en kvalitativ verksamhet. Vikten av en genomtänkt och effektiv lokalpolitik är mer relevant för Stockholm än på länge givet den demografiska utvecklingen, med fler äldre och färre yngre. Skuldutvecklingen i Stockholm under det socialdemokratiska styret innebär också högre finansieringskostnader och därför högre hyror för våra lokaler. Konsekvensen av den politiken blir att skattemedel i onödan går till räntebetalningar genom hyran istället för satsningar på välfärden.

Av lokalresursplanen för 2025 finns det flera områden som oroar oss. Sett till arbetsmarknadsnämndens lokalbehov motsätter vi oss inriktningen att inhyrningen hos externa aktörer ska öka. Det kan enbart vara motiverat om det innebär lägre hyreskostnader över tid än alternativet att samlokalisera nämndens verksamhet i andra nämnders och kommunala bolags lokalbestånd. Den föreslagna inriktningen görs enbart av ideologiska motiv för att öka andelen vuxenutbildning i egen regi

vilket visar på hur vänsterstyret saknar ekonomiskt tänk. I ett läge där Stockholm lånar en miljon i timmen är det inte rimligt att genomföra dyra och ineffektiva politiska experiment.

Vi finner det anmärkningsvärt att utbildningsnämndens metodik för beräkning av behovet av elevplatser är svår att förstå för andra samverkansparter inom staden. I ett läge där stadens förmåga att planera för sina behov försämras ökar risken för reaktiva beslut som blir sämre för medborgarna och dyrare för skattebetalarna. Det hade ytterligare förstärkt konsekvenserna av vänsterstyrets politik där ännu fler skattekonor ägnas åt hyror och finansieringskostnader istället för välfärdens kärna.

Kommunstyrelsen

Särskilt uttalande av Christofer Fjellner, Jonas Nilsson och Johan Paccamonti (alla M) som är likalydande med Moderaternas särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Särskilt uttalande av Jonas Naddebo (C) enligt följande.

Centerpartiet ser lokalresursplanen som ett viktigt verktyg för att säkerställa att Stockholms skolor kan möta framtidens behov. Men för oss är det avgörande att planeringen alltid utgår från barnens bästa. Närheten till skolan är en grundförutsättning för en likvärdig utbildning. Vi vill understryka vikten av en god dialog med elever, föräldrar och personal inför eventuella förändringar. Skolförändringar påverkar hela lokalsamhället och måste förankras tidigt och öppet för att bygga tillit, och förebygga onödig oro.

Samtidigt går det att använda den demografiska utvecklingen med minskat elevunderlag som en möjlighet: i stället för att skära ned vill vi använda detta läge till att stärka lärartätheten och höja kvaliteten i undervisningen. I vår budget för 2025 har vi därför avsatt medel för en ökad schablonhöjning för skolorna, just för att täcka upp för detta och säkerställa fler lärare i klassrummen. På så sätt kan vi vända en utmaning till en möjlighet att ge Stockholms elever en ännu bättre skola.

Ärendet

Lokalhyror utgör en stor del av nämndernas driftskostnader. Hyreskostnaderna motsvarar över 5 miljarder kronor. Stadens lokalförsörjningsarbete är därför viktigt för att åstadkomma en ekonomiskt hållbar utveckling och ändamålsenliga verksamhetslokaler.

Lokalresursplanens syfte är att genom ett kommunkoncernperspektiv utveckla stadens lokalförsörjning för att uppnå en ekonomiskt hållbar inriktning och planering av lokalresurserna. Underlagen till lokalresursplanen är nämndernas lokalförsörjningsplaner som tillsammans med lokalresursplanen ger stadens planeringsinriktning. Lokalresursplanen beskriver och sammanställer nämndernas rapportering, analyserar resultatet och ger vägledning och rekommendationer till nämnderna.

I årets lokalresursplan tydliggörs den stadsövergripande lokalförsörjningsprocessen. Befolkningsutvecklingen leder till ökat fokus på omställning av lokaler samt på en hög nyttjandegrad i det befintliga beståndet. För att öka samverkan inom staden krävs flexibilitet, omställbarhet och samlokalisering mellan nämnder. Lokaler kommer bland annat att hyras in för verksamhet som tas över i egen regi. Arbetet med lekvärdesriktlinjer för förskolor och skolor samt ett funktionsprogram för förskolelokaler pågår.

Kommunfullmäktige har givit kommunstyrelsen i uppdrag att samordna stadens planering av skolutbyggnad för att möta behovet av grundskolekapacitet. Samordnad skolplanering i Stockholm (SAMS) ska identifiera platser för nya skolor och skapa samsyn i stadens stadsutvecklingsprocess kring behov och platser som behövs för skoletableringar. Arbetet kanaliseras i en planeringsinventering och presenteras i kartor som biläggs lokalresursplanen.

Det är första året som en sammanställning av bostäder med särskild service lyfts i planen. Bostäder behandlas i övrigt inte i lokalresursplanen, utan omhändertas i stadens två separata processer för äldreboendeplanering och planering för bostäder med särskild service.

Lokalresursplanen har en första planeringsperiod mellan år 2026–2033 och en andra period mellan år 2034–2045. Samtliga uppgifter är insamlade utifrån status 31 januari 2025 med viss justering kring datum för skolelever som har andra avläsningstider.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 19 juni 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret konstaterar att stadens process för en årlig lokalresursplan är ett viktigt verktyg för att nå en effektiv lokalhållning och möjliggöra utveckling inom stadens lokalförsörjningsområde. Planen har ett tydligt kommunkoncernperspektiv

och behövs för att möjliggöra styrning och samordning för att uppnå en ekonomiskt hållbar lokalförsörjning.

Staden har en decentraliserad lokalorganisation och nämnderna ansvarar själva för sin planering och sina hyreskostnader. I arbetet med att sammanställa nämndernas lokalförsörjningsplaner noteras att genomförandet varierar och att det påverkar investeringsvolym och nämndernas driftskostnadsutveckling. Rapportering och uppföljning behöver förenklas för att öka kvalitet och likvärdighet mellan nämnderna.

Stadsledningskontoret uppfattar att det är viktigt att inom alla delar av kommunkoncernen fokusera på att effektivisera och hålla tillbaka lokalkostnadsökningarna för att frigöra resurser för verksamheten. Det innebär att kostnader och åtgärder ska vara motiverade och definieras utifrån nyttan för kommunkoncernen. Starkare central samordning inom staden kan bidra till att säkerställa dessa prioriteringar. Stadens lokalförvaltande organisationer är också viktiga för att renoveringsbehov ska kunna omhändertas.

Stadsledningskontoret har inte bedömt att särskilda jämställdhets- eller barnkonsekvensaspekter behöver säkerställas i den övergripande lokalresursplanen eftersom dessa aspekter omhändertas i framdriften av varje enskilt lokalprojekt.

Stadsledningskontoret föreslår mot denna bakgrund att kommunstyrelsen godkänner planeringsinriktningen för stadens lokalhållning enligt Lokalresursplan 2025.